

Förköpsinformation

Individuell tjänstepension Fond- eller Traditionell förvaltning

Förköpsinformationen innehåller information som är viktig att ta del av och som enligt lag ska lämnas före köp av försäkring. På hemsidan finns försäkringsvillkoren i sin helhet.

Allmän del

Arbetsgivaren tecknar en tjänstepension för sina anställda. Premien betalas av arbetsgivaren och den anställda är förmånstagare till ålderspensionen. Pensionen är en ersättning för utfört arbete och rätten till pensionsförsäkringen anges oftast i ett anställningsavtal eller i en särskild pensionsutfästelse. Innehåller försäkringen någon form av skydd till efterlevande är det de personer som är insatta som förmånstagare som har rätt till ersättning vid den försäkrades dödsfall.

Exempel på tjänstepensionslösningar:

- Ordinarie tjänstepension för företag som inte är kollektivavtalade. En sådan försäkring omfattar normalt ett sparande till ålderspensionen med eller utan återbetalningsskydd samt ett skydd vid långvarig sjukdom så kallad premiefrielseförsäkring.
- Alternativ ITP eller "10-taggarförsäkring". Om den anställdes pensionsmedförande lön överstiger 10 inkomstbasbelopp kan den anställda komma överens med sin arbetsgivare om att en alternativ pensionslösning ska gälla. Den del som försäkras som Alternativ ITP inom ITP-planen avser lönedelar över 7,5 inkomstbasbelopp. Resten ligger kvar i traditionell ITP. En 10-taggarförsäkring omfattar normalt försäkringsförmånerna ålderspension till den försäkrade, med eller utan återbetalningsskydd, och premiefrielse.
- Kompletterande pension genom löne- och/eller bonusväxling. Den anställda väljer att växla lön och/eller bonus mot en extra tjänstepensionsförsäkring som arbetsgivaren betalar. Normalt omfattar en sådan extra försäkring ålderspension med eller utan återbetalningsskydd.

Roller i försäkringsavtalet

Försäkringsgivare

PP Pension Försäkringsförening, org.nr. 802005-5573, är försäkringsgivare för premiefrielseförsäkring och ålderspension med eller utan återbetalningsskydd i traditionell förvaltning.

PP Pension Fondförsäkring AB, org, nr. 516406-0237, är försäkringsgivare för premiefrielseförsäkring och ålderspension med eller utan återbetalningsskydd i fondförvaltning.

De ovan nämnda försäkringsgivarna står under Finansinspektionens tillsyn.

Följande kontaktuppgifter gäller för båda försäkringsgivarna:

Besöksadress: Kammakargatan 22, Stockholm

Postadress: Box 7760, 103 96 Stockholm

Hemsida: www.pppension.se

Vid frågor kontakta PP Pensions kundcenter, telefon 020-29 90 50, e-post kundcenter@pppension.se eller via brev till adressen ovan.

Försäkringstagare

Försäkringstagare är den arbetsgivare som tecknar försäkringen. Det är försäkringstagaren som ingår försäkringsavtal och anslutningsavtal med PP Pension och äger försäkringen. Försäkringstagaren måste vara verksam i mediebranschen.

Försäkrad

Försäkrad är den person som har sitt liv eller sin hälsa försäkrad. I en tjänstepension är det alltid den anställda som är försäkrad.

Förmånstagare

Förmånstagare är den eller de som har rätt till utbetalning från en pensionsförsäkring.

Försäkringsavtalet

Försäkringen börjar gälla dagen efter den dag då ansökan om försäkringen skickats till PP Pension, eller från annan tidpunkt som framgår av ansökan, förutsatt att försäkringen enligt tillämpliga bedömningsregler kan beviljas mot normal premie och utan förbehåll.

Om ofullständiga uppgifter lämnas

Om ofullständiga eller oriktiga uppgifter lämnas vid ansökan eller ändring av försäkringen kan det medföra att försäkringen blir ogiltig och sägs upp eller ändras. Rätten till försäkringsersättning kan helt eller delvis bortfalla.

Ändring av försäkringsavtalet

PP Pension har rätt att ändra i försäkringsvillkoren, försäkringsavtalet och i avgifter under försäkringstiden då ändringen är nödvändig till följd av ändrad lagstiftning, myndighetsföreskrift eller ändrad lagtillämpning.

Uppsägning av försäkringsavtalet

Försäkringstagaren kan säga upp försäkringsavtalet före försäkringstiden slut genom att skriftligen meddela PP Pension detta. Då upphör försäkringsskyddet dagen efter att PP Pension mottagit

meddelandet om uppsägning. För ålderspensionssparande innebär en uppsägning att försäkringskapitalet för ålderspensionen finns kvar och utbetalas från avtalad pensionsålder.

Premiebetalning

Försäkringspremien kan betalas antingen som en engångspremie eller som en löpande premie. Engångspremie innebär att arbetsgivaren betalar en premie vid ett tillfälle. Arbetsgivare kan avtala att betala in ytterligare engångspremier till den enskilda försäkringen vid senare tillfälle. Löpande premier innebär att arbetsgivaren betalar premier under den tid som avtalats, vilket normalt är fram till den anställdes pensionsålder, men endast så länge anställningen varar.

Första premien ska betalas inom 14 dagar från att PP Pension skickat avi om premien. Betalas inte premien inom denna tid träder försäkringen ur kraft. Löpande premier kan betalas per månad, kvartal, halvår eller årligen via faktura. Lägsta engångspremie är 10 000 kronor och lägsta premie vid löpande betalning är 6 000 kronor per år för fondförvaltning och 12 000 kronor per år för traditionell förvaltning.

Riskbedömning

För vissa försäkringar behöver en form av riskbedömning göras. Detta sker genom en hälsoprövning av den försäkrade där resultatet för att få teckna försäkring behöver bli godkänt. I det fall försäkring efter en hälsoprövning beviljas till en högre premie eller med inskränkning, så kallad klausul, börjar försäkringen gälla först när PP Pension meddelat det och försäkringstagaren accepterat den högre premien eller klausulen.

I vissa fall kan en förenklad hälsoprövning räcka. Då intygar försäkringstagaren att den försäkrade är fullt arbetsför enligt PP Pensions definition.

Optionsrätt

Optionsrätt innebär att ålderspensionen kan kompletteras med återbetalningsskydd, utan hälsoprövning, om det sker före 50 års ålder och i samband med en familjehändelse. Med familjehändelse menas att den försäkrade gifter sig, blir sambo eller får barn. Optionsrätten kan nyttjas inom 12 månader från att familjehändelsen inträffades. I övriga fall krävs hälsoprövning.

Begränsningar

Försäkringsvillkoren innehåller bestämmelser om begränsningar i försäkringsskyddets giltighet vid sjukdom:

- vid strejk, lockout, bojkott, blockad, lagbud, myndighetsåtgärd, krigshändelser
- vid oriktiga uppgifter
- vid framkallande av försäkringsfall
- vid krig eller politiska oroligheter
- vid försäkringsfall pga. atomolycka
- vistelse utom Norden som varat mer än 360 dagar
- särskild riskfylld verksamhet som den försäkrade är eller varit verksam i.

Vidare finns det begränsningar för ett antal sjukdomar och besvär, till exempel depressiva tillstånd eller stressrelaterade sjukdomar. Begränsningarna innebär att det under de första 18 månaderna från det att försäkringen trätt ikraft inte finns någon rätt till ersättning på grund av sjukdomarna eller besvären.

För fullständig beskrivning av de begränsningarna som gäller se försäkringsvillkoren.

Utbetalning från försäkringen

Utbetalning av ålderspension görs till den försäkrade om utbetalningen inte beror på dödsfall.

Utbetalning av återbetalningsskydd på grund av dödsfall sker enligt det generella förmånstagarförordnande som gäller enligt försäkringsvillkoren om inte den försäkrade skriftligen meddelat annat godkänt förmånstagarförordnande. Vilka personer som kan vara förmånstagare styrs av inkomstskattelagen och kan vara:

- den försäkrades make/sambo/registrerad partner eller tidigare sådan
- barn till den försäkrade
- barn till den försäkrades make/sambo/registrerad partner eller barn till tidigare sådan.

Skatteregler

Arbetsgivaren som gör avdrag för tjänstepensionsförsäkring ska betala särskild löneskatt på premien.

Löneskatten är avdragsgill. Utbetalad ålderspension är inkomstskattepliktigt för den försäkrade.

Utbetalning från återbetalningsskydd är inkomstskattepliktigt för förmånstagarna. Utbetalning från premiefrielseförsäkringen beskattas varken hos försäkringstagaren eller försäkrad.

Pantsättning, belåning, återköp och överlåtelse

Försäkringen kan inte pantsättas eller belånas. Försäkringen kan återköpas i den utsträckning som inkomstskattelagen och försäkringsavtalslagen tillåter, om försäkringstagaren och den försäkrade är överens. Vid ett sådant återköp tas en återköpsavgift ut enligt vid var tid gällande prislista.

Vid återköp av en försäkring i fondförvaltning är det försäkringens värde per den dag PP Pension genomför återköpet, efter avdragen återköpsavgift, upplupna avgifter och inkomstskatt som gäller.

Överlåtelse av försäkringen kan göras vid byte av arbetsgivare, om den nya arbetsgivaren uppfyller kraven för att teckna tjänstepension hos PP Pension.

Utmätning

En tjänstepension som ägs av arbetsgivaren kan inte mätas ut för arbetsgivarens skulder. Huvudregeln är att försäkringen inte kan utmätas för den försäkrades skulder förrän den börjar betalas ut. Undantag kan gälla om det under någon av de senaste tio åren har betalats in en premie för försäkringen som överstiger dubbla genomsnittet av de sammanlagda premier som betalats in under perioden.

Skaderegistrering

PP Pension eller dess återförsäkrare äger rätt att i ett för försäkringsbranschen gemensamt skadeanmälningsregister (GSR) registrera anmälda skador med anledning av denna försäkring.

Dokument från PP Pension

Försäkringsbesked som visar vilka delar som ingår i försäkringen skickas ut till den försäkrade när försäkringsavtalet slutits och för fondförvaltningen gäller även att den första premien behöver vara betald innan ett försäkringsbesked kan skickas ut. Till arbetsgivaren skickas en kopia på försäkringsbeskedet tillsammans med ett följebrev. PP Pension skickar dessutom årligen ut ett årsbesked till den försäkrade.

Försäkringens omfattning

Försäkringen omfattar ålderspension med eller utan återbetalningsskydd.

Ålderspension

Ålderspensionen utbetalas till den försäkrade tidigast från det att den försäkrade fyllt 55 år och senast från när det försäkrade uppnått 85 års ålder. Utbetalningen görs månatligen under en temporär utbetalningstid men kan även ske som en livsvarig utbetalning om försäkringen är en traditionellt förvaltd försäkring. Kortaste temporär utbetalningstid är 5 år och längsta temporär utbetalningstid är 20 år.

Storleken på ålderspensionen som betalas ut beror på hur mycket premier som inbetalats av arbetsgivaren och på utvecklingen på det försäkringskapital som byggs upp av premierna. Det som också har påverkan på pensionsbeloppet som utbetalas är vilken pensionsålder som valts och utbetalningstidens längd. Vid kortare utbetalningstid blir pensionsbeloppet som utbetalas högre. Omfattas ålderspensionen av återbetalningsskydd påverkar detta också storleken på ålderspensionen som betalas ut. Läs mer om detta nedan.

Annat som påverkar utbetalningens storlek är avgifter, skatt och aktuella beräkningsantagande.

Vid vald pensionsålder meddelar PP Pension den försäkrade om att utbetalningen snart kommer att starta. Det finns då möjlighet att ändra utbetalningstiden eller skjuta upp utbetalningarna.

Arvsvinst

Arvsvinst uppkommer när en försäkrad som har en försäkring utan återbetalningsskydd avlider. Då fördelas försäkringskapitalet från den försäkringen till övriga försäkringar av samma typ.

Återbetalningsskydd

Ålderspensionen kan kompletteras med ett återbetalningsskydd. Detta kan göras fram tills dess att ålderspensionen börjat att utbetalas. Normalt krävs det en hälsoprövning om man vill komplettera sin ålderspension med ett återbetalningsskydd.

Ett återbetalningsskydd innebär att vid den försäkrades dödsfall kan utbetalning till förmånstagare göras.

Om dödsfallet inträffar innan den försäkrade har hunnit börja få utbetalning från sin egen ålderspension utbetalas återbetalningsskyddet i 5 år. Om dödsfallet inträffar efter det att den försäkrade har hunnit få utbetalning från sin egen ålderspension och ålderspensionen har en tidsbegränsad utbetalning

fortsätter utbetalningarna till insatta förmånstagare under de år som återstår av utbetalningstiden. Om ålderspensionen har en livsvarig utbetalning (gäller endast traditionell förvaltning) fortsätter utbetalningarna till insatta förmånstagare och upphör senast 20 år efter det att ålderspensionen började betalas ut.

Hur stor kapital som totalt betalas ut beror på hur mycket sparpremier som betalats in vid ett eventuellt dödsfall och på hur försäkringskapitalet har utvecklats.

Premiefrielse

Premiefrielseförsäkringen är en försäkring som tar över arbetsgivarens ansvar att betala premien till den försäkrades tjänstepension under tiden den försäkrade drabbas av nedsatt arbetsförmåga, på grund av sjukdom eller olycksfall, till minst 25 procent. PP Pension betalar då hela eller delar av premien efter avtalad karenstid. Utbetalningen kan pågå så länge den försäkrade är arbetsförmögen till minst 25 procent, dock längst till om med till när den försäkrade uppnår avtalad slutålder för premiefrielsen. Lägsta inträdesålder är 16 år och högsta inträdesålder är 60 år. Avtalad försäkringstid måste vara minst 5 år.

Det är möjligt att lägga till eller ta bort premiefrielse under försäkringstiden. Vid tillägg av premiefrielse krävs det en hälsoprövning.

För den som är ITP-försäkrad i PP Pension och samtidigt har en Alternativ ITP som individuell tjänstepension i PP Pension med en premie som motsvarar den frilagda premien (så kallad 10-taggarförsäkring, med en premie motsvarande den premie som skulle gälla för traditionell ITP) tas ingen särskild kostnad ut för premiefrielsen för denna 10-taggarförsäkring. Kostnaden för premiefrielsen täcks i dessa fall av den kollektiva riskavgiften i ITP-försäkringen.

Möjliga ändringar på försäkringen

- Om den försäkrade lämnar sin anställning hos den arbetsgivare som tecknat försäkringen och premiebetalningen för försäkringen samtidigt upphör, kan förtida uttag av ålderspension göras. Försäkringen får inte vara premiefriad. Om försäkringen bygger på kollektivavtal förutsätts dessutom att den anställde inte kommer att omfattas av samma kollektivavtal genom ny arbetsgivare. Det är möjligt att utan hälsoprövning göra ett förtida uttag av ålderspension, förutsatt att den ursprungliga utbetalningstiden inte ändras.
- Att vid ordinarie pensionsålder ändra utbetalningstiden (förlänga, avkorta eller skjuta upp) är alltid möjligt och kräver normalt ingen hälsoprövning.

Speciella regler för vissa tjänstepensioner

Vid vissa tjänstepensioner där premien, enligt avtalet, retroaktivt ska justeras vid ny lön, till exempel alternativ ITP, medför dessa retroaktiva ändringar att redan gjorda premiebetalningar i efterhand ska korrigeras. Detta sker enligt vid var tid gällande retroaktivitetsregelverk på följande sätt:

Löneförändringen ger en ny högre premie med retroaktiv verkan.	Den uppkomna premieskulden regleras i efterhand genom att en retroaktiv premie aviseras.
Löneförändring ger en ny lägre premie med retroaktiv verkan.	Ett tillgodohavande beräknas och dras av på kommande premier.
En anställd har slutat sin anställning.	För mycket inbetalda premier återbetalas till arbetsgivaren.
Vid nyanställning.	Den uppkomna premieskulden regleras i efterhand genom att en retroaktiv premie aviseras.

Hur placeras pengarna?

Inbetalningarna till ålderspensionen med eller utan återbetalningsskydd kan placeras i fondförvaltning eller traditionell förvaltning med garanti.

Fondförvaltning

I en ålderspensionsförsäkring med fondförvaltning bestämmer och ansvarar den som tecknat försäkringen för placeringarna. Rätten till detta är i PP Pensions tjänstepension överlåten till den försäkrade av försäkringstagaren. I fondförvaltning finns ingen garanti utan värdet i försäkringen styrs dels av hur mycket som betalats in och dels av fondandelarnas värdeutveckling. Utdelning från fonder återinvesteras i respektive fond.

Genom noga utvalda fonder ges möjlighet att investera i korta svenska räntebärande instrument, svenska nominella och reala obligationer, svenska och utländska aktier samt hedgefonder.

Det är möjligt att ha 10 olika fondalternativ i försäkringen. De aktuella fonderna som vid var tidpunkt finns i PP Pensions sortiment finns tillgängliga via ett fondtorg som nås via PP Pensions hemsida www.pppension.se. Där finns mer detaljerad information om fonder som PP Pension erbjuder.

Att byta fonder kostar ingenting och görs enklast genom att den försäkrade loggar in på pppension.se med BankID. Om den försäkrade inte gör något eget fondval vid nyteckning av försäkring placeras pengarna i PP Pensions Aktieallokeringsfond som investerar globalt i börsnoterade aktier.

Tänk på att historisk avkastning inte är någon garanti för framtida avkastning. Kapitalet i en fondförvaltd försäkring kan både öka och minska i värde och det är inte säkert att du får tillbaka det insatta kapitalet.

Traditionell förvaltning med garanti

I en traditionellt förvaltd försäkring är det PP Pension som vid var tid ansvarar hur försäkringskapitalet ska placeras. Förvaltningen sker inom ramen för gällande lagstiftning och Finansinspektionens föreskrifter. Den finansiella risknivån förändras över tiden och beror bland annat på PP Pensions marknadsförväntningar och finansiella styrka.

Garanti och överskottshantering

Varje inbetalning ger upphov till ett garanterat pensionsbelopp med en garanterad lägsta nivå genom att PP Pension garanterar en viss ränta på en bestämd andel av inbetalningen. Aktuell garanterad ränta och garantiandel för inbetalning framgår av PP Pensions hemsida.

PP Pension är en ömsesidigt verkande försäkringsförening. Det betyder att allt överskott som uppkommer i verksamheten fördelas till PP Pensions kunder, försäkringstagarna och de försäkrade. Överskott uppstår om utvecklingen för avkastning, driftskostnader och dödlighet sammantaget är gynnsammare än de antaganden som gjorts vid beräkning av pensionsbeloppet. Fördelningsprincipen tar utgångspunkt i lagstiftningen, den så kallade contributionsprincipen. Principen innebär att överskottet ska fördelas med hänsyn till försäkringens bidrag till överskottet. Överskottet utbetalas successivt under den avtalade utbetalningsperioden tillsammans med pensionsbeloppet.

Fördelning av överskott till din försäkring sker genom att kapitalet förräntas med en av styrelsen fastställd återbäringsränta. Återbäringsräntan fastställs utifrån den förväntade avkastningen på PP Pensions tillgångar med hänsyn tagen till den aktuella kollektiva konsolideringsgraden. Avdrag görs för driftskostnader och skatt.

Den kollektiva konsolideringsgraden är ett mått på hur mycket kapital PP Pension förvaltar i förhållande till hur mycket kapital som har fördelats till försäkringstagarna. PP Pensions styrelse har i riktlinjer till verksamheten angivit att den kollektiva konsolideringsgraden ska vara inom intervallet 100 procent till 110 procent med 105 procent som riktpunkt. 100 procent innebär att PP Pension har fördelat allt kapital till den försäkrade.

Den kollektiva konsolideringen uppgick per 2017-12-31 till 108,6 procent.

Placeringsinriktning

PP Pensions investeringsstrategi bygger på att ha en robust och väldiversifierad kapitalförvaltningsportfölj. Placeringsstillgångarna investeras i nominella och reala obligationer, aktier inom olika geografiska områden, bostads- och kommersiella fastigheter samt i övriga finansiella tillgångar. Placeringsinriktningen bygger på att uppnå en god real avkastning över tid med en effektiv riskspridning mellan olika tillgångsslag.

Byte förvaltningsform

Den försäkrade kan under vissa förutsättningar byta förvaltningsform av försäkringskapitalet från fondförvaltning till traditionell förvaltning med garanti eller tvärtom. Bytet sker senast vid det månadsskifte som infaller tre månader från det att bytet begärts. Avgifter för bytet tas ut enligt vid var tid gällande prislista.

Flytt av försäkringskapital

Flytt av försäkringskapital till annan försäkringsgivare kan göras om försäkringstagaren och den försäkrade är överens och försäkringen är äldre än ett år. Flytt kan även göras för försäkring som är under utbetalning, dock ej under de första fem åren av utbetalningstiden. För flytt av ålderspensionsförsäkring utan återbetalningsskydd krävs att en hälsoprövning görs samt att bedömningen av hälsoprövningen blir godkänd enligt PP Pensions riskbedömningsregelverk. Flytt av försäkringskapital innebär att försäkringen hos PP Pension upphör i samband med att försäkringens värde förs över till ett nytt försäkringsavtal hos annan försäkringsgivare. Flytten ska meddelas PP Pension senast tre månader före flyttidpunkten. Avgift för flytt framgår av PP Pensions vid var tid gällande prislista.

Om försäkringen innehåller premiefrielseförsäkring upphör denna att gälla vid flytten. PP Pension medger rätt att flytta försäkringskapitalet till annan försäkringsgivare under förutsättning att det nya försäkringsavtalet kan ses som en direkt fortsättning av det gamla avtalet.

Avgifter för förvaltning och administration

Avgifter tas ut för att täcka PP Pensions driftskostnader. Kapitalavgift och fast avgift tas ut från försäkringens aktuella försäkringskapital vid den tidpunkt avgiftsuttaget görs. Dessa avgifter tas ut varje månad. Vid fondförvaltning görs detta genom inlösen av fondandelar. Premieavgift tas ut på inbetald premie, förnärvarande tas ingen premieavgift ut. Vilka avgifter som tas ut varierar beroende bland annat på vilken förvaltning du valt och framgår av aktuell prislista.

I en försäkring med fondförvaltning betalar du även en förvaltningsavgift till fondförvaltaren. I dagskursen är hänsyn tagen till förvaltningsavgiften. I PP Pensions fondutbud kan du se vilken avgift som gäller för den eller de fonder du väljer för ditt pensionssparande. Det kostar inget för den försäkrade att byta fonder i en försäkring som förvaltas i fond. PP Pension har rätt att ändra sina avgifter.

Avkastningsskatt

PP Pension betalar, liksom alla andra försäkringsbolag, avkastningsskatt på pensionsförsäkringar. Skatten beräknas på en schablonmässig avkastning. Skatten beräknas på aktuellt försäkringskapital per den 1 januari varje år. Skatteunderlaget multipliceras med den genomsnittliga statslåneräntan från föregående år, men får dock inte vara lägre än 0,5 procent av försäkringskapitalet. Denna schablonavkastning beskattas med för närvarande 15 procent. För att täcka PP Pensions skattekostnader minskas försäkringens försäkringskapital varje år med motsvarande belopp som PP Pension har betalat i avkastningsskatt. Skatten måste betalas oavsett om värdet på försäkringen ökat eller minskat.

Om vi inte kommer överens

För PP Pension är det viktigt att få veta om du som kund är missnöjd med någon av våra försäkrings-tjänster som du köpt av oss. Det kan ha uppstått ett missförstånd som vi tillsammans kan reda ut. Tveka inte att ta kontakt med PP Pension för att få svar på dina frågor. Det bästa är om du skriver till oss och berättar vad du är missnöjd med. När det gäller tjänstepensioner finns det flera olika sätt att gå tillväga för att överklaga ett beslut och det finns prövningsmöjligheter både inom och utanför PP Pension.

Prövningsmöjlighet inom PP Pension

Handläggare, rådgivare eller annan avdelning som handlagt ditt ärende

Rekommendationen är att du i första hand kontaktar den avdelningen som handlagt ditt ärende och ber om en omprövning.

PP Pensions Klagomålsansvarig

Hit kan du vända dig om du fortfarande är missnöjd efter beslut av handläggare, rådgivare eller annan person som handlagt ditt ärende. Alla ärenden som sänds till Klagomålsansvarig utreds fristående från tidigare handläggning och föredras i en särskild grupp inom PP Pension – Försäkringsgruppen – som bland annat är till för att tillvara ta våra kunders rätt att få sitt ärende omprövat. Du ska få ett svar från Klagomålsansvarig inom 5 dagar från det att ditt ärende inkommit till PP Pension. Om ärendet drar ut på tiden kommer du att få information från oss om det.

Postadress: Klagomålsansvarig PP Pension, Box 7760, 103 96 Stockholm
Telefonnr: 08-729 9091
Emailadress: Klagomalsansvarig@pppension.se

Prövningsmöjlighet, för försäkringstagare, utanför PP Pension

Allmän domstol

Du kan vända dig till allmän domstol för att få en rättslig prövning av ditt ärende.

Prövningsmöjlighet, för försäkrad, utanför PP Pension

Personförsäkringsnämnden (PFN)

Hit kan du vända dig med ärendet som gäller försäkringsmedicinska bedömningar. Mer information om vilka ärenden PFN kan pröva hittar du på deras hemsida forsakringsnamnder.se/PFN

Europeiska Unionens plattform för tvistlösning

Om du är missnöjd med en vara eller tjänst som du köpt via internet kan du använda Eus plattform för att registrera ett klagomål. Se [Ec.europa.eu](https://ec.europa.eu) för mer information hur du registrerar ditt klagomål hos dem.

Allmän domstol

Du kan även vända dig till allmän domstol för att få en rättslig prövning av ditt ärende.

Konsumentvägledning

Nedan hittar du informationskällor till konsumentvägledning dit du kan vända dig till för olika råd kring klagomål.

Konsumenternas försäkringsbyrå

Försäkringsbyrån ger kostnadsfri information och råd men prövar inte enskilda försäkringstvister.

Konsumentvägledaren i din kommun

Konsumentvägledaren ger kostnadsfri information och råd men prövar inte enskilda försäkringstvister.

Konsumentverket

Konsumentverket ger allmänna upplysningar och vägledning i försäkringsfrågor.

Publicerad: 2018-05-25